

AFSCHEID VAN EEN GEBOUW

STEENSTRAAT 28
HULST



November 2021

AFSCHEID VAN EEN GEBOUW EN ZIJN OBJECTEN

Herinneringen aan het gebouw, de inrichting en hoe het een museum werd.



Museum Hulst 2021

<https://www.museumhulst.nl/>

INHOUD

Inleiding

De bewoners van Steenstraat 28, 1550-2021

Stichting Museum Hulst

Het refugium van de duinenabdij te Hulst. J.P.M. Brand 2004

Vijftig jaar oudheidkamer (1928-1978 en toen jaar museum der oudheidkundige kring "De vier Ambachten". Jef Steijns 1988

De verzelfstandiging van het "streekmuseum de vier ambachten". Piet Hageman 2006

Verslag van de Commissie Streekmuseum "De Vier Ambachten" over 1979 en 1980. K.J.J. Brand, voorzitter

Lijst van tentoonstellingen 1979 - 2021



INLEIDING

Sinds 1979 is het gebouw Steenstraat 28 in gebruik als museum. Een fraai monument uit de 14de eeuw met een interessante historie waarin de ontwikkeling van Hulst wordt gereflecteerd. Probleem is dat het gebouw een slechte toegankelijkheid kent. Wie enigszins slecht ter been is kan eigenlijk alleen de begane grond verdieping bezoeken en de kelders en overige etages zijn alleen via een smalle spiraaltrap bereikbaar.

Reden voor het bestuur om op zoek te gaan naar een verbetering van de situatie. Een eerste voorstel is om in de tuin een aanbouw te plaatsen waarin voorzieningen zijn om de toegankelijkheid te verbeteren, het plan Bailleul uit 2012. Dit plan geeft echter te weinig verbeteringen en er wordt van af gezien.

Een volgende poging wordt ondernomen in 2017. Het museumbestuur verzoekt de gemeente om een onderzoek te doen naar de haalbaarheid van een eigentijds museum. Voorgesteld wordt om dit door de SCEZ (nu Erfgoed Zeeland) te laten uitvoeren. Gedurende eind 2017 en begin 2018 wordt het onderzoek uitgevoerd en in maart wordt het rapport opgesteld en aan de gemeente aangeboden. In de conclusie van dit rapport wordt aanbevolen om het huidige pand, Steenstraat 28, te combineren met het naastgelegen pand, Steenstraat 30. Om zo voldoende ruimte realiseren voor een eigentijds museum met ruime opgangen naar de verschillende verdiepingen. Het monumentale pand Steenstraat 28 wordt daarmee nauwelijks aangetast.

Op 27 april 2018, doet het bestuur van het museum een voorstel aan de gemeente om de adviezen van het SCEZ rapport op te volgen om zo tot een nieuw museum te komen. Het verzoek houdt in:

- Aankoop van het pand Steenstraat 30 met tuin.
- Het instellen van een werkgroep die dit project gaat begeleiden
- Het aanstellen van een architect om het gebouw Steenstraat 30 te ontwerpen en te integreren met het huidige pand, Steenstraat 28

Ergens in november wordt duidelijk dat de gemeente niet ingaat op het voorstel van de SCEZ en het museumbestuur. In een vergadering met de gemeente op 9 januari 2019 wordt een en ander toegelicht en ons bericht dat de gemeente het s' Landshuis, Steenstraat 37 beschikbaar stelt om het nieuwe museum in te vestigen. Het rapport van de SCEZ, die al die tijd niet is gepubliceerd wordt dan ook vrij gegeven. Een bedrag van €1.000.000 wordt gereserveerd om het pand op te knapen. Al op 4 december 2018 heeft het museumbestuur in een brief aan de gemeente aangegeven wat de aandachtspunten zijn in het s' Landshuis en het moeilijk vinden om in te stemmen met het plan omdat nog veel onduidelijk is. De voorlopige conclusie is

"We vinden het moeilijk in te stemmen met een mondeling voorstel terwijl er nog zo veel vraagtekens zijn. We vragen ons af of bij een akkoord en een negatieve wijziging van de plannen er een weg terug is. Daarom zeggen we: ja, op voorwaarde dat Zie de opsomming van een aantal voorwaarden en aandachtspunten hierboven. Een schriftelijke vastlegging van de plannen is nodig om de twijfels die er zijn weg te nemen."

Op 13 maart 2018 vindt een gesprek plaats waarin de volgende thema's aan de orde komen.

"A. Kan het museum plaats bieden aan de Werkgroep Archeologie Hulst (WAH)) binnen het nieuw te realiseren museum.

B. Welke thema's zouden in het nieuw te realiseren museum aan bod moeten komen. Dit om een bureau duiding te geven over de opdracht voor het inrichten van het museum.

C. Een toen onbesproken punt is de samenwerking met de VVV. Graag willen we ons standpunt omtrent deze samenwerking toelichten"

Op 5 februari 2019 wordt een budgetraming opgesteld. Voor het totale project wordt €1.495.000 begroot. Het museumbestuur blijft problemen hebben met de beschikbare hoeveelheid ruimte. Ook is er veel onduidelijkheid over een samenwerking met de VVV. Op 20 juni 2019 wordt een programma van eisen gepubliceerd. Daarin worden de bouwkundige aspecten van de verschillende ruimtes en functie afgewogen.

In september 2019 wordt een selectie gedaan van de mogelijke kandidaten voor de museale inrichting. Gekozen wordt voor de firma Madoc uit Gent. Eind november doet deze firma een voorstel over de inrichting van het museum.

Na veel overleg en voorwerk door de verschillende partijen wordt in september 2021 begonnen met de verbouwing van het 's Landshuis. Op het moment van het schrijven van deze inleiding is het plan om in mei 2022 het nieuwe museum in gebruik te stellen.



Jaar	De bewoners
1550	Woonhuis van de familie Steelant
1583	Eigendom van de abt van de Duinenabdij
1647	Overgenomen door de Prins van Oranje, 'Het Prince Huys' genoemd.
1748	Door de Fransen als hospitaal ingericht.
1771	Door de Oranjes verkocht aan Johannes Arn. Heezer, predikant
1787	Eigenaar kapitein van Balen
1792	Verkocht aan Adriaan Haak en die verkocht de helft aan Adriaan Jacob Rauwertz en P.J. Joly
1792	In gebruik als jeneverstokerij
1794	Pand en jeneverstokerij, weer in het bezit familie Haak
1826	In bezit van wijnkoper Em. Loret, postmeester Ph. van Dalen en logementhouder H. Brand. Het pand was toen in gebruik als zeepziederij.
1826	Verkocht aan dokter Jan de Belie
1841	Verkocht aan Norbert Francies Verdurmen
1884	1884: Gekocht door de rooms-katholieke parochie. Voor een jongensschool, dit ging niet door en werd patronaat (jongensvereniging).
1924	Pand verkocht aan dokter De Gier
1940 1944	Tijdens de Tweede Wereldoorlog was het een onderkomen en uitkijkpost met luchtafweer van de Duitse bezetter.
1979	Gekocht door de gemeente Hulst en na verbouwing als streekmuseum in gebruik genomen
2021	Verkocht door de gemeente

STICHTING MUSEUM HULST

Op dinsdagavond 26 september wordt een extra ledenvergadering van de OHK gehouden met als onderwerp het museumgebouw in de Steenstraat. Aan de orde is de vraag of de overeenkomst die de OHK heeft met de eigenaar van het gebouw, de gemeente, overgedragen kan worden aan de Stichting Museum Hulst. De gemeente heeft te kennen gegeven hier geen probleem mee te hebben en zal de overeenkomst een op een over doen aan de stichting.

De stichting heeft hier uitdrukkelijk om verzocht omdat zij de eigenlijke gebruiker zijn van het gebouw en alle functies invullen die nodig zijn om het museum in dit gebouw te laten functioneren. Het bestuur van de OHK speelt hier geen rol en heeft aangegeven de overeenkomst graag over te dragen aan de stichting. Hiermee worden ook een aantal organisatorische en financiële aspecten opgelost die in het verleden vaak tot misverstanden hebben geleid.

Een tweede en misschien wel belangrijker reden is dat het nieuwe stichtingsbestuur werkt aan een plan om het huidige museum te ontwikkelen tot een geregistreerd museum die voldoet aan de eisen van deze tijd. Hierin speelt het gebouw een belangrijke rol. Het gebouw in de huidige staat is niet geschikt voor een museum. De toegankelijkheid is slecht, zeker voor minder validen, er is geen ruimte om bezoekers te ontvangen, er is geen depotruimte, de toiletgroep is onvoldoende, voor de vrijwilligers zijn onvoldoende voorzieningen, etc.

Het bestuur is van mening dat het museum bij voorkeur in het huidige gebouw moet blijven maar dat geïnvesteerd moet worden om voornoemde zaken op te lossen. Daarvoor is o.a. nodig dat een toegang aan de achterzijde van het gebouw wordt gerealiseerd. Is dit niet mogelijk dan is een tweede oplossing om het Landshuis beschikbaar te maken voor het museum. Ook daar zal het nodige geïnvesteerd moeten worden voor aler het geschikt is. Het bestuur is uitdrukkelijk van mening dat het onderbrengen van het museum in een nieuw te bouwen gebouw geen optie is. Een museum in Hulst vestingstad hoort in een

historisch pand en het gebruik als museum is tevens het behoud van een dergelijk pand.

Een punt dat aandacht verdient is de collectie in het museum. Een deel daarvan is in bruikleen gegeven door de OHK en wordt beheerd en onderhouden door de stichting. Wat ons betreft blijft dit zo en wordt verder gewerkt aan een goede registratie en documentatie van de collectiestukken. Uiteraard kan de OHK als eigenaar anders besluiten.

Hoe nu verder. We hebben de gemeente gevraagd een onafhankelijk onderzoek te laten uitvoeren door de SCEZ (Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland) met als doel te komen tot een museumplan. In dit plan wordt onderzocht of een geregistreerd museum haalbaar is ook in relatie tot de omgeving zoals andere musea in Zeeuws Vlaanderen. Verder wat de thema's zijn, een collectieplan, de doelgroepen, etc. Ook welke voorzieningen wenselijk zijn zonder uitdrukkelijk naar een gebouw te kijken.

In een volgende fase gaan we uitdrukkelijk naar het gebouw kijken. Wat is mogelijk en wat wil de gemeente investeren in een museum voor Hulst.

Bij al deze ontwikkeling en zullen we andere stakeholders betrekken zoals de OHK, het initiatief "Hulst vestingstad", de gemeente, wijkraad, collega musea, etc.

We rekenen er op dat u onze plannen met het museum ondersteunt om te beginnen met ons het beheer te geven van het gebouw.

Naschrift:

In deze vergadering is met grote meerderheid het voorstel aangenomen. Het museum zal verder gaan onder de naam "Museum Hulst".

HET REFUGIUM VAN DE DUINENABDIJ TE HULST

(J.P.M. Brand, 2004)

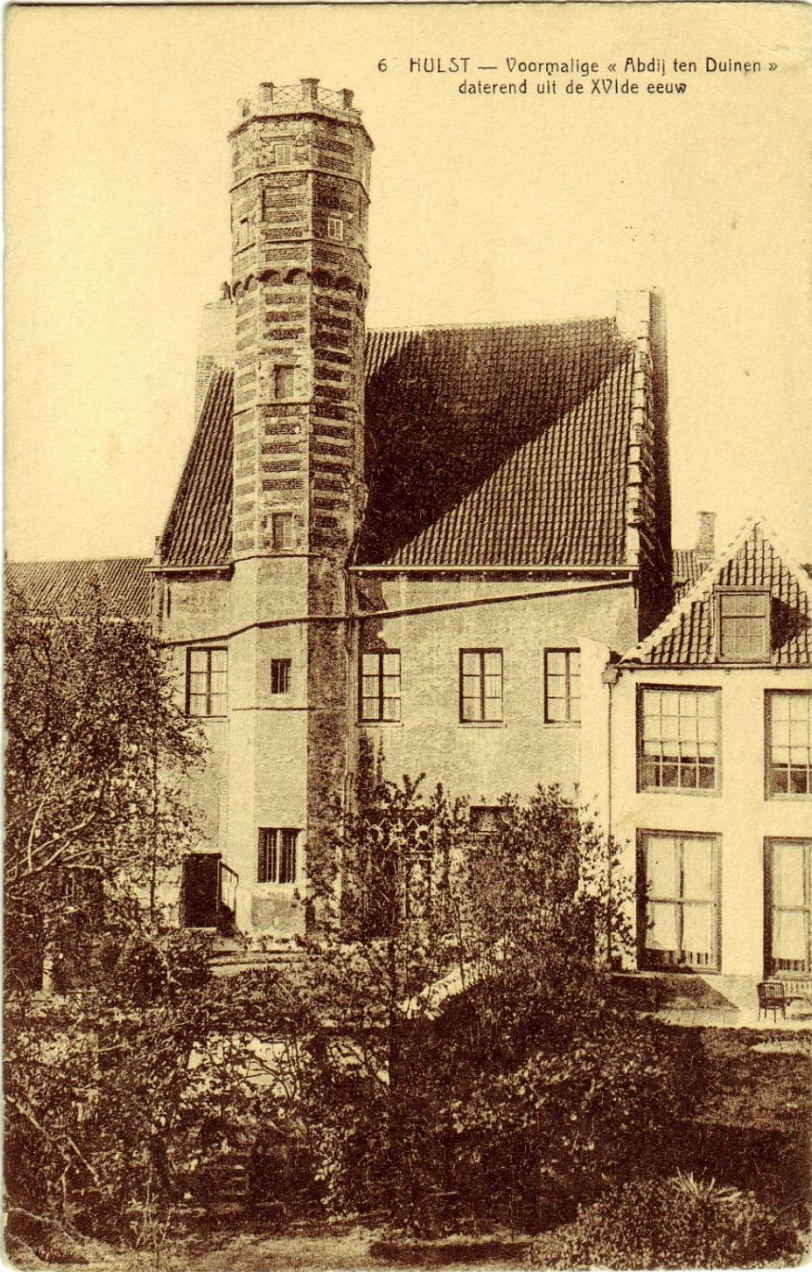
Naar aanleiding van het heugelijke feit dat het museum al 25 jaar in de Steenstraat gevestigd is, willen we in volgend artikel aandacht besteden aan de geschiedenis van het huidige museum pand en zijn voormalige bewoners.

Het streekmuseum in de Steenstraat is momenteel gevestigd in een pand dat algemeen bekend staat als de refugie (of het refugium) van Ten Duinen. Een deftige naam voor een mooi huis. Het zal echter niet zo bekend zijn dat het pand slechts betrekkelijk korte tijd (nog geen 70 jaar) als refugiehuis van de abdij Ten Duinen gefungeerd heeft. Over de oudste geschiedenis van het pand bestaat geen zekerheid. Volgens Adriaanse¹ was het eertijds de grafelijke gevangenis, 'Het Steen'. Vandaar de naam Steenstraat. Dit is een mogelijkheid. P.J. Brand² zegt dat de lombarden (geldschieters en -wisselaars) het pand in de dertiende eeuw bewoonden. Ook dat is niet uitgesloten.

Uit de transportregisters (akten van koop/verkoop etc.³ is bekend dat er in 1550 de familie van Mr. Hellin van Steelant woonde. Bij de verkoop van het naastgelegen pand (aan de noordkant) in 1570 staat *wijlen mr Hellin van Steelant*. In 1577 komen nog transporten voor van Van Steelants. Dus mag verondersteld worden dat ze toen nog in Hulst en in de Steenstraat woonden. In 1583 werd het pand *huys van Dunen* genoemd. Dat wil zeggen dat de familie Van Steelant het pand verkocht ergens tussen 1577 en 1583 aan de abt van de Duinenabdij. Een transportakte is niet aanwezig. Het is echter gebleken dat vooral in de eerste jaren niet alle verkopen in de registers genoteerd werden. Maar het kan ook zijn dat de akte elders gepasseerd is.

Tot die tijd hadden de monniken van Ten Duinen een refugie in de Pottestraat, de latere boerderij van Verbist - met het marmeren mozaïek in de gang, de gewelfde kelders en de ijskelder in de grote boomgaard - die in 1971 helaas werd

6 HULST — Voormalige « Abdij ten Duinen »
daterend uit de XVIIde eeuw



gesloopt om plaats te maken voor stadsvernieuwingsprojecten. De prelaat van de Duinenabdij verhuurde het pand in de

Steenstraat onder meer aan de gouverneur van de stad. Na het overlijden van gouverneur De Lannoy, werd de huur opgezegd.

Hulst en Hulsterambacht zochten daarom een representatief huis dat kon dienen als gouvernementsgebouw. Ze vonden dit in de huizen op de Grote Markt van Cornelis Gheerolf, deken van de Halle van Dendermonde, die deze weer gekocht had van de erven van oud-burgemeester Jan Corten en van baljuw Van der Burcht, met daarachter het landgoed 'De Rijckenburg'. Op 1 juli 1641 werden de huizen gekocht en later verbouwd tot één pand. De stad Hulst zat slecht bij kas. Op 23 december 1645 was Cornelis Gheerolf nog steeds niet afbetaald. De slager Cornelis Nonneman verschafte de stad een lening.⁴

De bezittingen van de Duinenabdij in het door de Staatsen veroverde gebied werden in 1647 overgenomen door de Prins van Oranje, zoals de Staten van Vlaanderen hem al in 1582 hadden toegezegd. Dus ook de refugie te Hulst. Niet ten onrechte werd in pand in de 17de en 18de eeuw ook wel 'Het Prince Huys' genoemd.

In 1747 werd Hulst door de Fransen bezet. In 1748 werd 'Het Prince Huys' door de Fransen als hospitaal ingericht. Op 13 december 1771 verkochten de Oranjes het huis aan Johannes Arn. Heezer, predikant en de tuin aan de stadhouder (dit is plaatsvervangend baljuw), dokter Gerrit Otto Rauwertz, de buurman aan de noordzijde (het huidige nr. 30).

In 1787 verkocht Rauwertz zijn huis aan Adriaan Haak. In het oude refugium woonde toen eigenaar kapitein van Balen, wiens erfgename, dochter Elisabeth, het pand op 6 januari 1792 ook aan Adriaan Haak verkocht. In datzelfde jaar (20 juli) verkocht Haak de helft van het pand aan Adriaan Jacob Rauwertz en P.J. Joly.

Daarna werd het pand een jeneverstokerij. Rauwertz, Joly en Haak hadden een rekest geschreven aan de Raad van State een

jeneverstokerij te mogen beginnen. De magistraat van Hulst had een vergunning geweigerd, omdat ze hierdoor immers jarenlang de impost (belasting) op sterke drank die in Hulst werd ingevoerd, zou missen⁵. Op 20 april 1792 keurde de Raad van State de oprichting van een 'koornbranderij' goed. Hulst ging akkoord op 14 mei.

De stokerij veroorzaakte wel wat problemen. Het bedrijf zorgde voor zo'n stankoverlast dat er een afvoerleiding voor het afvalwater, op kosten van de firmanten, moest worden aangelegd naar een oude waterput op de Vismarkt. Tevens staat in de resolutie van 17 mei 1793 beschreven dat het water uit de



pomp, 1794 staande kwam het tegen gehele deze pand jeneverstokerij, weer in het ten bezit enenmale van de onbruikbaar familie Haak. was. De stokerij bleef bestaan maar niet voor lang. De Franse bezetter verbood de productie en de ketels werden verzegeld. Op 17 mei 1795 vroeg Adriaan Haak om toestemming de zegels te verbreken want hij moest de ketels

Tekening van G. Selis 1983

schoonmaken. Er werd een commissie benoemd om dat te regelen.

Haak verkocht het pand in 1826 aan wijkoper Em. Loret, postmeester Ph. van Dalen en logementhouder H. Brand. Het pand was toen in gebruik als zeepziederij. Kennelijk zag het driemanschap er geen brood in en werd het huis weer verkocht (zonder winst) in december 1826 aan dokter Jan de Belie. De Belie verkocht een deel van het pand (het huidige nummer 26, het woonhuis van notaris Vroome) aan timmerman Albert Freyser. Het 'secreet' met gebouw achter de toren bleef in bezit van de verkoper. In november 1841 verkocht De Belie het andere deel (het huidige nummer 28) aan Norbert Francies Verdurmen. In 1884 werd het gekocht door de rooms-katholieke parochie. Die wilde er een jongensschool in vestigen. Dit plan kon echter niet gerealiseerd worden. Vervolgens werd het gebouw ingericht als patronaat (jongensvereniging). In 1924 werd het pand verkocht aan dokter De Gier. Tijdens de Tweede Wereldoorlog was het een onderkomen en uitkijkpost met luchtafweer van de Duitse bezetter.

Na verkoop door erven De Gier aan de gemeente Hulst vond er een omvangrijke restauratie plaats en op 21 april 1979 werd het gebouw als streekmuseum in gebruik genomen.

Noten:

1. Adriaanse, J., De Poort van Hulst, Hulst, 1927, p. 8
2. Brand, P.J., De Geschiedenis van Hulst, Hulst, 1972, p. 26
3. Die in Hulst aanvangen in 1550.
4. Nonneman had zijn slagerij naast de hoofdwacht, op de plaats van het huidige stadskantoor.
5. Gem. Arch. Hulst, Resoluties Stad Hulst dd. 28-01-1792.

Uit: Bulletin van de Oudheidkundige Kring "De Vier Ambachten"

23^e jaargang (2004), aflevering nr. 2



Hulst Refugium K.J.Huineman 1946
Conté, 28 x 40 cm.

1988

VIJFTIG JAAR OUDHEIDKAMER (1928 - 1978) EN TIEN JAAR MUSEUM (1978 - 1988) DER OUDHEIDKUNDIGE KRING "DE VIER AMBACHTEN"

Een gedenkwaardige dag die 16e december 1977. De kranten meldden: De Gemeenteraad van Hulst beslist donderdag officieel of de Oudheid— kundige Kring "De Vier Ambachten" in het pand Steenstraat 28 een rnu— seum mag inrichten en daarvoor een exploitatiesubsidie krijgt.

Die beslissing was positief. Dat betekende dat de Kring zich kon gaan opmaken om de collecties uit de voormalige Oudheidkamer naast het stadhuis, voorheen veldwachterswoning, verhuis klaar te maken.

Gedurende het jaar 1978 is men daarmee druk bezig geweest: stofvrij maken, houtworm bestrijden, restaureren, kasten vertimmeren, inpakken en overbrengen naar Steenstraat 28.

Op 21 april 1979 had de officiële openstelling plaats door Zeeland 's Commissaris dhr. Boertien, in aanwezigheid van vele genodigden en belangstellenden en tot grote vreugde van Commissie- en Kringleden.

De kern van de collecties vormden toen en ook nu nog wat in de vijftig jaar verzamelen was bijeengebracht en we mogen dankbaar zijn , dat vorige conservators , zoals de freules Collot d 'Escury en de heren Brand en Colsen zorgvuldig over het bezit der Kring hebben gewaakt.

Vooraf tijdens Wereldoorlog II, toen het bezit verspreid moest worden ondergebracht, moet het moeilijk zijn geweest Dankzij enkele forse subsidies van vooral het Gemeentebestuur voor de inrichting kon bij de opening een keurig Museum worden gepresenteerd. Het zich belangeloos beschikbaar stellen van een groot aantal toezichthouders maakte het mogelijk gedurende het zomerseizoen dagelijks open te zijn. Per seizoen werden tot op heden één à twee wisselende tentoonstellingen gehouden, die licht wierpen op een of ander historisch onderwerp. In de jongste jaren is door toedoen van vele leden en ook niet-leden



Steenstraat met Museumgebouw, ca 1910

de collectie tamelijk uitgebreid, zo zeer zelfs, dat de Museumcommissie zich telkens weer moet afvragen wat wel en wat voorlopig niet tentoon te stellen. Maar gelukkig mochten we aan de overkant van de straat een depot inrichten, nog gelukkiger waren we, en vooral onze heren bibliothecarissen, toen de boekerij daar kon worden ondergebracht, lekker ruim en rustige mogelijkheid tot studie. In een eerder stadium was door de "bouwcommissie" de dependance voor 'Vlas en Klompen' achter in de tuin gerealiseerd . Hadden we maar de ruimte om nog zot n paar afdelingen neer te zetten. Onvermeld mag in deze terugblik niet blijven het zonder al te veel omwegen gebruik kunnen maken van de Gemeentelijke Diensten als dat zo voorkomt .Tevens moeten we memoreren het fanatieke streven van de Commissieleden het Museum te propageren in de moeilijke beginjaren en in het heden. Er is al heel wat gedaan om de mensen te bereiken, het meest heeft dat wel succes opgeleverd bij de schoolbevolking van Lager- en Middelbaaronderwijs en dat tot soms ver buiten onze ambachtsgrenzen. In verband daarmee gaan onze gedachten uit naar het Secu-project van Nico Out en de cursus van dhr. Gielen met als gevolg een enthousiaste ploeg leraren Basisonderwijs, die een interessant aantal projecten uitwerkte Dan natuurlijk ook de door de leden van de Commissie aangeboden voordrachten "museumpje-kijken" die we zelfs de winter daarop moesten herhalen vanwege de overstelpende belangstelling. En toch. In Boekhoute hoorden we , dat daar jaarlijks 200 en meer bussen arriveren. Natuurlijk is Boekhoute-Assenede de moeite van een bezoek waard . Het geheim ligt waarschijnlijk toch in Gent, waar de Dienst voor Toerisme zich beijvert voor de regionale geschiedenis. We bedoelen maar, de gedrevenheid van Ere-Burgemeester Stockman en de ijver van visser Frans vermogen weinig, indien zij niet zijn ingekaderd in een groter raamwerk, dat veel meer mogelijkheden tot publiciteit heeft en ook de financiële armslag daartoe. Ons schamele VVV-stalletje in de hal betekent dan minder dan niets . "Polder ZussenZo , ingepolderd dan-en-dan" . Een bord aan de hoek van de dijk. "Vermoedelijke plaats van de Oudste Asseneder Haven. Jaar...? Een ander bord. Zo maak je toch geschiedenis belangrijk!

Hoeveel borden zouden wij niet moeten maken voor Axel-en Hulsterambacht? En hoeveel bustochten zouden er bij ons niet te creëren zijn? Vle bedoelen naar.....

Rest ons eenieder te bedanken, die op enigerlei wijze voor het Museum van dienst is geweest of nog zal zijn en moge het nog tot in lengte van jaren ons volk voorlichten omtrent de geschiedenis van ons eigen heem.

namens de Commissie Streekmuseum
Jef Steijns , secr.

Uit: Bulletin van de Oudheidkundige Kring "De Vier Ambachten"
7^e jaargang (1988), aflevering 2



De Stem, 29-6-1982

2006

DE VERZELFSTANDIGING VAN HET "STREEKMUSEUM DE VIER AMBACHTEN"

In de bijzondere algemene ledenvergadering van de Oudheidkundige Kring van 8 november 2005 zijn de leden akkoord gegaan met de ontkoppeling van het museum van de Oudheidkundige Kring "De Vier Ambachten". In het navolgende wordt uiteengezet hoe ver het met de uitvoering van dit bestuursbesluit nu staat.

Waarom was loskoppeling nodig?

- Als een zelfstandige stichting staat het museum sterker en onafhankelijker in haar onderhandelingen met subsidiegevers, zoals andere musea en de lokale en provinciale overheid.
- Verschillende fondsen zijn bereid tot het subsidiëren van één partij en hebben moeite met het financieren van een onderdeel van een vereniging.
- Alle Zeeuwse musea, en het overgrote deel van de landelijke musea zijn zelfstandige stichtingen of onderdeel van het Rijk, de Provincie of gemeenten.
- Beslissingen kunnen voortaan sneller genomen worden.
- Het aantrekken van bezoekers vraagt een nieuwe specifieke en dynamische aanpak.

Tijdens de bestuursvergadering van de Oudheidkundige Kring "De Vier Ambachten" op 13 december 2005 werd besloten een "ontkoppelingscommissie" in te stellen, die de loskoppeling moest bestuderen en voorbereiden. Die commissie bestond uit: P. Hageman (voorzitter), E. Verstraeten (secretaris), R. van den Elshout, E. Bogaert en J. de Kort.

Deze commissie ging voortvarend en met veel enthousiasme aan de slag. Tijdens meerdere vergaderingen is er flink gediscussieerd. Al snel werd het voorstel gedaan om te kiezen voor een stichting, de rechtsvorm die door de meeste andere musea wordt gekozen. Na overleg met de provinciale museumconsulent en met het dagelijks bestuur van de Kring



konden de conceptstatuten van het museum in de vergadering van het kringbestuur van 12 juni 2006 worden besproken en zijn deze aan de notaris ter verificatie voorgelegd.

Eventuele wijzigingen zullen dan weer doorgenomen worden met de ontkoppelingscommissie en daarna gaan ze terug naar het kringbestuur. Tijdens de bestuursvergadering van 11 september 2006 is de bespreking van de statuten in een eindstadium gekomen.

Wat zijn de afspraken?

De collectie, die bestaat uit voorwerpen met een historische, culturele of nostalgische waarde en die door de Oudheidkundige Kring werd verzameld en bewaard, blijft volledig eigendom van de Kring. Zij geeft de verzameling in langdurig bruikleen aan de nieuwe museumstichting. Over de kosten die ontstaan bij onderhoud, reparatie en conservering van haar collectie zullen afspraken worden gemaakt, middels een acte van bruikleen. Jaarlijks zal het museumbestuur een begroting indienen en achteraf verantwoording afleggen over de besteding van de middelen, die onder meer door de kring ter beschikking worden gesteld en over de stand van zaken met betrekking tot conservering van de in langdurige bruikleen ontvangen voorwerpen. Het definitieve bestuur van het museum zal dit najaar worden gevormd en zij hoopt

dan stapje voor stapje de gestelde doelen te bereiken.

Toekomstgericht

Het werken met thema's wordt provinciaal sterk gepromoot. Het museumbestuur wil zich dan ook specialiseren aangaande drie thema's die belangrijk zijn voor Hulst. Het motto : "het verhaal achter... zal hoog in het vaandel komen te staan. De thema's zijn allereerst: "de Cisterciënzers". Het museum is gevestigd in het refugium van de cisterciënzers van "Ten Duinen". Hier ligt een mooie taak de bevolking van Hulst, en andere belangstellenden, ervan bewust te maken wat deze monniken voor de gehele gemeente Hulst hebben betekend.

Op de tweede plaats: "Reynaert". Geen onbekende voor Hulst. Getracht wordt één kamer geheel in te richten en te wijden aan dit "sluwe" dier. Het verhaal van het middelnederlandse dierenepos "Van den vos Reynaerde" moet levend blijven in deze 21ste eeuw.

Ten derde: "de vestingwerken". Hulst wil zich de laatste tijd ook meer en meer profileren als de vestingstad. Aandacht zal besteed worden aan de praktisch nog volledig intact zijnde vesting. Uniek in Nederland.

Wisseltentoonstellingen zullen regelmatig andere onderwerpen voor het voetlicht plaatsen. De huidige museumcommissie prijst zich gelukkig dat zij uiteindelijk, dankzij de medewerking van de gemeente, een depot heeft gekregen. Daarin kunnen we nu voorwerpen uit het overvolle museum tijdelijk opslaan. Bij wisseltentoonstellingen kunnen deze, afhankelijk van het onderwerp, uit het depot weer tevoorschijn worden gehaald en aan de bezoekers worden getoond.

Wat heeft er zich allemaal afgespeeld het afgelopen jaar?

De vestingkamer heeft een metamorfose ondergaan. Zij heeft een stukje af moeten staan aan onze afdeling: Schilderijen. De trots van de Kring: "een zestigjarige man" van de Hulsterse kunstenaar Cornelis de Vos heeft een prominente plaats gekregen. Het kunstwerk werd tijdens een drukbezochte presentatie door de Kring aangeboden aan de museumcommissie. Prof.dr. K. Van Stighelen hield daarbij een

boeiend betoog over de waarde van De Vos voor de geschiedenis van de kunst, niet alleen in Vlaanderen, maar ook daarbuiten (zie website Kring).

De schilderijen van de familie Hattinga komen, na restauratie, nu volledig tot hun recht te midden van de landkaarten die zij gemaakt hebben.

Ook de schilderijen van Haak, die voorheen overal in het museum hingen, zijn nu geclusterd.

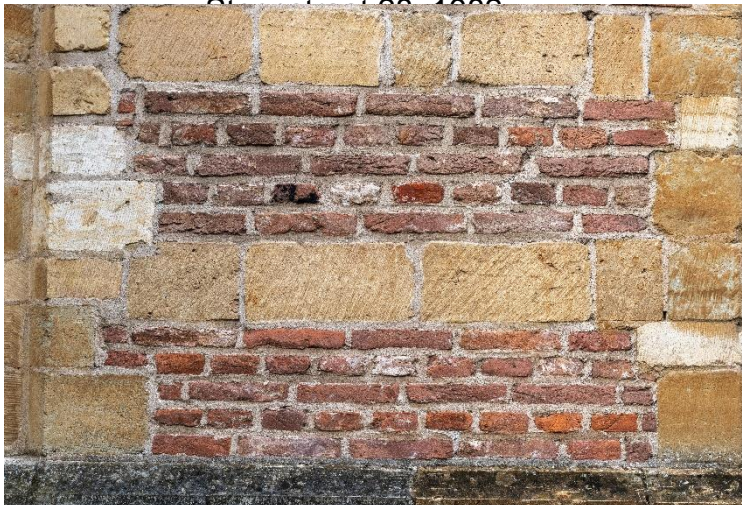
Het jaar is gestart met een tentoonstelling over de watersnood van honderd jaar geleden. En daarna stonden en staan nu nog de klederdrachtmutsen, met bijbehorende sieraden, ten toon gesteld.

Deze laatste tentoonstelling loopt tot en met 5 november 2006.

Graag verwijs ik u naar onze website:
www.museum.devierambachten.nl

(Piet Hageman, voorzitter Museumcommissie)

Uit: Bulletin van de Oudheidkundige Kring "De Vier Ambachten"
25^e jaargang (2006), aflevering 2



STREEKMUSEUM "DE VIER AMBACHTEN" te Hulst

Verslag van de Commissie Streekmuseum "De Vier Ambachten" over 1979 en 1980.

Algemeen

In het Jaarboek 1978-1979 van de Oudheidkundige Kring "De Vier Ambachten" te Hulst, werd reeds een verslag gegeven van de inrichting van het museum en de officiële opening door de Commissaris van de Koningin in de provincie Zeeland, dr. C. Boertien, op 21 april 1979.

Het museum mocht sinds die datum een groot aantal bezoekers ontvangen. Hieruit, alsmede uit de vele ontvangen positieve reacties, mag geconcludeerd worden, dat de totale opzet van het museum als zeer geslaagd mag worden beschouwd en dat het museum voorziet in een behoefte voor zowel personen uit de eigen streek alsook voor personen van elders, die meer over de rijke historie van Oost Zeeuws-Vlaanderen willen weten.

In de bestuursvergadering van de Oudheidkundige Kring 'toe Vier Ambachten!' van 11 september 1979 werd, op grond van artikel 10 van het huishoudelijk reglement van 1929, besloten tot het instellen van een museumcommissie, die, binnen het kader van de Oudheidkundige Kring en met rekening en verantwoording, aan het bestuur, zelfstandig kan opereren. De kern van deze commissie wordt gevormd door de 3 bestuursleden, die hebben zorggedragen voor de inrichting van het museum. Hen werd verzocht op korte termijn te komen met een definitieve samenstelling van een museumcommissie, met taakverdeling. Ten behoeve hiervan werd op 11 oktober 1979 een nota uitgebracht. Daarin wordt een toelichting gegeven op de werkzaamheden die dienen te geschieden om tot een verdere uitbouw en exploitatie van het museum te komen, zoals:

1. de inrichting, de inhoudelijkheid, van het museum;
2. collectievorming en verwerving;
3. registratie en documentatie,
4. conserveren, vernieuwen en herstellen museumbezit;
5. organisatie "dagelijks" onderhoud museum;
6. organisatie toezicht;
7. verwerking inkomsten en uitgaven museum;
8. verslaggeving ;
9. correspondentie;
10. publiciteit
11. relatie met de bibliotheek van de Oudheidkundige Kring.

Na duidelijke overwegingen werd geconcludeerd, dat degenen die bij de inrichting van het museum bepaalde werkzaamheden "aangepakt" hebben, deze werkzaamheden, als lid van de museumcommissie, zouden voortzetten. Ieder nu echter met een duidelijke taak en verantwoordelijkheid.

In de bestuursvergadering van de Oudheidkundige Kring "De Vier Ambachten" van 1 november 1979, werd de samenstelling van de Commissie Streekmuseum 'l De Vier Ambachten' als volgt vastgesteld:



voorzitter: ing: K.J.J. Brand, algemeen conservator;
 lid: Th.J. Stallaert, afdelingsconservator;
 lid: J. Steyns, afdelingsconservator;
 secr./penningm. . E.M.Brand-Smit;
 lid: L.Steyns-de Rijk.

In het resterende deel van 1979 vergaderde deze commissie 4 maal en in 1980, 11 maal In dit verslag van de eerste 2 werkjaren van het Streekmuseum is het o.i. nodig het volgende te stellen: De inrichting van het Streekmuseum "De Vier Ambachten" had moeilijk tot stand kunnen komen, indien we niet voor een belangrijk deel gebruik hadden kunnen maken van de collectie die de Oudheidkundige Kring "De Vier Ambachten" reeds sinds 1929 in de v.m. Oudheidkamer had kunnen samenbrengen. Bij de inventarisatie en verhuizing van de verschillende voorwerpen is ons te meer duidelijk geworden dat we dit, naast de schenkingen door velen, in het bijzonder te danken hebben aan de voormalige conservatrices van de Oudheidkamer, t.w.: vanaf 1929 tot 1957 Jkvr. S.H. Col lot d l Escury en daarna tot 1969 Jkvr. G.W.H. Collot d'Escury. Door hun zorg en inzet (zie bijv. Verslag Oudheidkamer in Jaarboek 1953-1954) is de basis van de huidige collectie van het Streekmuseum tot stand gekomen en behouden.

Openstelling.

In 1979 is het museum, vanaf 21 april t/m 15 september, 128 dagen normaal voor het publiek geopend geweest, waaronder 21 zaterdagen en 2 zondagen. In 1980 is het museum, vanaf 26 april t/m 21 september en tijdens het nationaal museumweekend op 13 en 14 december, 138 dagen normaal voor het publiek geopend geweest, waaronder 23 zaterdagen en 11 zondagen. Deze openstelling was slechts mogelijk door de vrijwillige inzet van ca. 25 dames en heren. Bij toerbeurt zorgden zij ervoor dat velen het streekmuseum konden bezoeken. Wij zijn hen daarvoor dan ook veel dank verschuldigd.

Bezoekersaantallen

	1979				1980			
	f11 —	f10,50	gratis	totaal	f11,— f10,50	gratis	totaal	
voor opening:-	-	-	-	-	8	-	10	18
rest april :	143	122	267	532	91	21	122	234
mei :	254	429	57	740	502	558	238	1298
juni :	234	125	309	668	402	417	244	1063
juli:	764	433	40	1237	924	566	64	1554
augustus:	994	464	33	1493	875	405	73	1353
ged.sept.:	114	66	8	188	283	253	116	652
na sluiting:	7	-	65	72	2	215	167	384
	2510	1639	781	4930	3087	2435	1034	6556

De toename van het aantal bezoekers in 1980 zal voor een deel een gevolg geweest zijn van de festiviteiten die, in het kader van 800 jaar Hulst-Stad, in Hulst hebben plaatsgevonden.

Zoals gebleken is, biedt het museum een uitstekende "slecht weervoorziening". De jaarlijkse bezoekersaantallen worden derhalve voor een belangrijk deel bepaald door de weersomstandigheden in de I maanden juli en augustus.

Het aantal "gratis"! bezoekers wordt voornamelijk gevormd door leerlingen in klassenverband, van scholen die lid zijn van de Oudheidkundige Kring "De Vier Ambachten".

Huisvesting.

Het Streekmuseum heeft nu inmiddels het gehele v.m. Refugium van Duinen in gebruik kunnen nemen. In juni 1980 werd daartoe een nieuwe gebruiksovereenkomst met de gemeente Hulst ondertekend.

Alhoewel we nu de beschikking hebben over een mooi, historisch gebouw, dat op zich al een bezoek waard is, toch blijft het gebrek aan de nodige depotruimte een groot gemis.

In november 1979 werd het gebouw voorzien van een inbraak beveiligingsinstallatie.

Bijdragen in de inrichting en exploitatiekosten

Zoals ook elders, zijn de entreegelden niet toereikend om de kosten van inrichting en exploitatie van het museum te dekken. Daar de werkzaamheden die verband houden met de inrichting en exploitatie van het museum volledig op vrijwillige basis worden uitgevoerd, kunnen deze kosten voor een zeer aanzienlijk deel gedrukt worden. Het totaal van deze werkzaamheden wordt geschat op 1,5 man/vrouwjaar.

De kosten, t.b.v. de uitbreiding van de collectie en de aankoop van materialen voor de inrichting, worden gedragen door de Oudheidkundige Kring.

Voor de aankoop van nog benodigde vitrinekasten, e.d. werd ons, in een schrijven van Anjerfonds Zeeland d.d. 24 december 1980, een bijdrage toegezegd van 25% in de aanschaffingskosten, tot een maximum van f 3.500,—

Het belangrijkste gedeelte van de exploitatiekosten houdt verband met het gebruik van het gebouw, zoals: verlichting, verwarming, waterleiding, reinigingsrechten, onroerendgoedbelasting, onderhoud tuin, verzekering en onderhoud beveiligingsinstallatie, e.d. Aan de gemeente Hulst werd verzocht een garantiesubsidie te verlenen in het saldo verlies van de exploitatiekosten. In het voorstel van Burgemeester en Wethouders aan de Raad werd o.a. het belang van een museum ten behoeve van de gemeenschap, waaronder de educatieve waarde t.a.v. de schooljeugd, naar voren gebracht.

Door het op 26 juni 1980 genomen besluit van de Raad van Hulst om de gevraagde garantiesubsidie te verlenen, werd de mogelijkheid gegeven om het getoonde initiatief, tot het hebben van een museum in Hulst, te bestendigen.

Bij gelegenheid van de vestingsteden dag op 6 september 1980 te Hulst, werd ons door de Menno van Coehoornstichting een bedrag van f 500, geschonken t.b.v. de afdeling fortificaties.

Speciale tentoonstelling in het kader van 800 jaar Hulst-Stad

Het is duidelijk dat de Oudheidkundige Kring "De Vier Ambachten" aandacht wilde besteden aan historische aspecten betreffende het 800-jarig bestaan van Hulst, als stad.

Daartoe werd in 1980 een speciale tentoonstelling ingericht met de volgende onderdelen:

1. Hulst en de Vier Ambachten rond 1180, verzorgd door K.J.J. Brand;
2. Over het ontstaan en de eerste stedelijke rechten van Hulst, verzorgd door W.J.P. Brand;
3. Hulst in de Landsheerlijke Tijd (tot 1645), verzorgd door K.J.J. Brand;
4. Van den Vos Reynaerde 'I', het ca. 800 jaar oude dierenepos dat in onze streek wordt gesitueerd, verzorgd door K.J.J. Brand;
5. 800 jaar Hulst in archeologische vondsten, verzorgd door J. Steyns;
6. Onze vroegere klederdracht, verzorgd door Th.J. Stallaert.

Verder werd aandacht besteed aan de herdenking in 1930 van de 750 jaar daarvoor verleende stadsrechten en de activiteiten in het kader van 800 jaar Hulst-Stad.

Gehele of gedeeltelijke onderdelen van deze tentoonstelling worden ingebouwd in het permanente gedeelte van het museum. Deze speciale tentoonstelling werd, bij het begin van het museumseizoen op 26 april 1980, officieel geopend door burgemeester P.J.G. Molthoff, in het bijzijn van wethouders en raadsleden, het bestuur van de Stichting 800 jaar Hulst-Stad en het bestuur van de Oudheidkundige Kring. Burgermeester Molthoff kreeg hierbij een vergroting overhandigd van het oudst bekende, gave stadszegel van Hulst uit 1238, dat berust in de Archives Nationales te Parijs. Van de zijde van de gemeente werd een vaantje van de Stichting 800 jaar Hulst-Stad overhandigd, dat bij het tentoongestelde werd gevoegd.

Publicaties

De teksten en afbeeldingen van 3 onderdelen van de tentoonstelling 11 800 jaar Hulst-Stad It verschenen als een museumpublicatie. Gelet op hun blijvende waarde, in relatie tot het permanente gedeelte van het museum, zullen deze publicaties ook in de toekomst nog in het museum verkrijgbaar zijn.

Het betreft de publicaties:

1980. no 1. "Van den Vos Reynaerde", door ing. K.J.J. Brand.

1980. no 2. "Over het ontstaan en de eerste stedelijke rechten in Hulst", door W.J.P. Brand.

1980. no 3. "Hulst en de Vier Ambachten rond 1180", door ing. K.J.J. Brand.

Onze algemeen conservator, ing. K.J.J. Brand, publiceerde in het Zeeuws Tijdschrift no 6. 1978, een artikel "Over het ontstaan van het Oost Zeeuws-Vlaamse polderland". Daar onderdelen van deze publicatie, als een permanent onderdeel van het museum, aanschouwelijk zijn voorgesteld, is ook een overdruk van dit artikel in het museum verkrijgbaar.

Het ligt in de bedoeling om van de verschillende permanente onderdelen van het museum publicaties te doen verschijnen. Zodoende wordt de museumbezoeker, die in een of meerdere onderdelen van het museum geïnteresseerd is, de mogelijkheid gegeven over de in het museum aanwezige teksten, of informatie daaromtrent, te kunnen beschikken.

In dit verband wordt ook door de Federatie van Zeeuwse Musea en Oudheidkamers getracht om van onderwerpen, waaraan in verschillende Zeeuwse Musea aandacht besteed wordt, publicaties beschikbaar te stellen. Zo wordt een publicatie van een in 1980 in het Museum van Zuid- en Noord-Beveland te Goes gehouden tentoonstelling, "Meekrap vroeger en nu ! ! door Anneke van Dijk-van der Peij), in Federatief verband uitgegeven en in de betreffende musea beschikbaar gesteld.

Publiciteit

Wij zijn er ons van bewust dat we meer inspanningen moeten doen om bekendheid te geven aan hetgeen in het Streekmuseum "De Vier Ambachten" te zien is aan onderdelen van de historie, die niet alleen betrekking hebben op Hulst en het Land van Hulst, maar ook afgeronde onderdelen belicht van de historie van Oost Zeeuws-Vlaanderen (de vroegere Vier Ambachten). Naast de regelmatige berichtgeving in de regionale pers, mochten wij ons verheugen in:

x een uitzending over ons streekmuseum in het T.V. programma Van Gewest tot Gewest van juni 1979;

x een uitzending van de B.R.T. radio "De Postiljon" in juni 1980, die vol ledig gewijd was aan ons museum;

x Zeeland Magazine van juli 1980 bevatte een artikel over ons museum;

x toevalligerwijze droegen wij kennis van een artikel in de zomerbijlage 1980 van enkele Gelderse Dagbladen, waarin aandacht aan ons museum besteed werd;

x in het door de Rijksdienst voor de Monumentenzorg uitgegeven fotovouwblad "Vestingwerken" wordt ons museum genoemd onder de 5 aan te bevelen musea, voor wat betreft vestingwerken.

Verleende medewerking

Gedeeltelijk werd medegewerkt aan de onder publiciteit vermelde punten. Verder werd medewerking verleend aan:

x scholen, die in klassenverband het museum kwamen bezoeken;

x diverse verzoeken om gegevens over historische en andere onderwerpen over onze streek;

x de Nederlandse Vereniging voor cartografie betreffende gegevens over onze kaartverzameling t.b.v. een gids over kaartverzamelingen in Nederland;

het, voor de aankleding van de vergaderzaal, beschikbaar stellen van verschillende voorwerpen uit onze collectie;
x de jaarlijkse excursie van de Menno van Coehoornstichting die op zaterdag 14 juni 1980 te Hulst werd gehouden;
x de in de Openbare Bibliotheek te Hulst ingerichte tentoonstelling over de "Reinaert", waar onze teksten werden gebruikt;
x de vestingstedendaag te Hulst op zaterdag 6 september 1980;
x bezoek Koninklijke Belgische Commissie voor Volkskunde op zaterdag 20 september 1980;
x de T.V. uitzending Van Gewest tot Gewest, over de Reinaert, op 24 december 1980;
x een enquête van het Ministerie van C.R.M. betreffende de relatie tussen musea en het voortgezet onderwijs;
x diverse bezoeken van groepen, enquêtes van het C B S etc.

Bibliotheek

Het beheer van de bibliotheek, annex kaartverzameling, van de Oudheidkundige Kring wordt behartigd door de museumcommissie. Reeds v66r de verhuizing in 1979 werd het grootste gedeelte van het aanwezige boek- en kaartbezit op steekkaarten gebracht. Bij de verhuizing werd een en ander, volgens een voorlopige ordening gerangschikt. Momenteel wordt er gewerkt aan een definitieve indeling en rang. schikking. Deze werkzaamheden eisen veel tijd en een stug doorwerken, waarbij geen tijd aanwezig is om uitgebreider kennis te nemen van de inhoud van de aanwezige werken. Oe bibliotheek zal pas kunnen worden opengesteld nadat een definitieve indeling is gemaakt en een catalogus is samengesteld. Daarv66r dienen nog de nodige reparatiewerkzaamheden te worden verricht. Naar het zich laat aanzien zullen deze laatst genoemde werkzaamheden in het staande winterseizoen kunnen worden aangevangen.

Inrichting

Voor het museumseizoen 1980 werden de volgende aanpassingen aan de verschillende afdelingen van de collectie aangebracht.

Hal :

In de hal werd door ons commissielid J. Steyns een aangepaste balie vervaardigd. Door een versiering met de wapens van de Vier Ambachten en de aangebrachte opbergruimte is het niet alleen een fraaie, maar ook een praktische aanwinst.

Op de verhoging, achter in de hal , werd een aanaardploeg van de collectie Colsen opgesteld

Linker beneden zaal :

Afdeling bibliotheek:

In de opstelling van de collectie werd geen wijziging aangebracht. Afdeling klederdrachten:



De opstelling van de collectie werd uitgebreid met persoonlijke gebruiksvoorwerpen.

x de op 2 april 1980 te Middelburg gehouden Zeeuwse Museum dag, door Rechter beneden zaal :

Hier was in 1980 de hiervoren vermelde speciale tentoonstelling in het kader van 800 jaar Hulst-Stad ondergebracht.

Kelder:

Afdeling archeologie en gebruiksaardewerk:

Deze afdeling werd voorzien van de nodige teksten. Tevens werd een vitrinekast ingericht met vondsten van het pand J. Biesbroeck, Gentsestraat, Hulst.

Eerste verdieping:

Zaal 1. afdeling geografische en bestuurlijke ontwikkeling van Oost Zeeuws-Vlaanderen:

In de opstelling van de collectie werden geringe aanpassingen aangebracht, waaronder het tentoonstellen van de ons geschonken 3000 jaar oude hielbijl en van de door de gemeente Hulst in bruikleen gegeven



Van boven 2021

burgemeesterskettingen van de v.m. gemeenten Graauw, Clinge en St. Jansteen.

Zaal 2. afdeling fortificaties en vestingsteden, stad Hulst, schutterijen, etc. :

In de opstelling van de collectie werden geringe aanpassingen uitgevoerd.

Zolderverdieping :

Afdelingen kerkelijk historische geografie, landbouwwerktuigen, ambachten, etc.

De opstelling van de vitrinekasten werd gewijzigd.

De landbouwwerktuigen werden uitgebreid met de collectie Colsen. De ambachten werden uitgebreid met werktuigen van de vlasbewerking.

Inventarisatie

Alhoewel reeds v66r de verhuizing een belangrijk deel van de collectie op steekkaarten werd gebracht, vergt de volledige beschrijving van de voorwerpen enorm veel tijd. Getracht wordt in eerste instantie alle voorwerpen van een steekkaart te voorzien en deze voorwerpen te vermelden op een staat met doorlopende nummering. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de reeds voor de opening van het museum in 1979 aanwezige voorwerpen en de aanwinsten die rond en na de opening zijn verkregen. Deze laatste zijn vermeld op de hierbij gevoegde lijsten van aanwinsten.

Nadat we met de voorlopige registratie klaar zijn, wordt een definitieve indeling, Ofilschrijving en nummering aangebracht.

Een en ander is het minst interessante onderdeel van de werkzaamheden voor het museum, het eist een stug doorwerken, maar is voor een goed beheer noodzakelijk.

Aanwinsten en beëindiging bruikleen

De aanwinsten welke rond en na de opening van het museum in 1979 werden verkregen zijn vermeld op de hierbij gevoegde lijsten van aanwinsten. We zijn erg verheugd dat de collectie landbouwwerktuigen van de heer W.P.A. Colsen uit Ulvenhout, voor het belangrijkste gedeelte in ons bezit is gekomen. Het betreft werktuigen die voornamelijk in het Land van Hulst werden gebruikt.

Voorts is ook duidelijk een vermelding waard: de aanwinst van een 3000 jaar oude hielbijl die, bij baggerwerkzaamheden in de Schelde, werd gevonden.

In deze verslagperiode werd gelukkig slechts in één geval een bruikleen beëindigd.

Hulst, 14 maart 1981.

Commissie Streekmuseum : "De Vier Ambachten!"

ing. K.J.J. Brand, voorzitter.

1990
DE CISTERCIENZERS IN DE VIER AMBACHTEN
(P.E.M. Stockman)

Fragment

Er waren dus verschillende abdijen in onze streek werkzaam. Iedere abdij werkte binnen min of meer afgepaalde gebieden. Wanneer zij zich daaraan echter niet hielden en binnen elkaars toegewezen gebied bezittingen kregen, dan ontstonden er menigmaal onderlinge geschillen. Aan de hand van de charters die daarvan getuigen, kan de ontwikkeling van Oost Zeeuwsch—Vlaanderen in grote lijnen worden gevolgd.

Binnen de stad Hulst hadden verschillende orden hun vluchthof, refugium, om zich in tijden van nood, overstromingen of oorlog in terug te trekken. Hulst heeft in totaal vijf refugiae geteld, namelijk een van Ter Duinen, van Ter Does t, Cambron, Drongen en het refugium van Boudelo. Het refugium van Ter Duinen was aanvankelijk gevestigd aan de Potter straat. In 1574 werd door abt Robert Holman van Hellin van Steelandt het pand in de Steenstraat gekocht. Aanvankelijk was dit pand als gevangenis in gebruik geweest, het zogenaamde Steen. Daarna werd het een Lombardenhuis (Lombarden waren geldwisselaars) . Na als refugium gediend te hebben heeft de Spaanse gouverneur er nog een tijdlang in gewoond. In 1645 werd het gebouw omgedoopt in Princenhof. Daarna is het nog als jeneverstokerij en dokterswoning in gebruik geweest. Tegenwoordig is er het Streekmuseum gevestigd.

Uit: Bulletin van de Oudheidkundige Kring "De Vier Ambachten"
9^e jaargang (1990), aflevering 12



De inkom met balie



Zaal begane grond links



Zaal begane grond rechts



De kelder, archeologie



De kelder, archeologie



De spiraaltrap



Kamer 1ste etage links



De zolder



De tuin met klompenhok



Het klompenhok

LIJST VAN TENTOONSTELLINGEN IN MUSEUM HULST 1979 – 2021

1979

21 april opening museum

1980

Hulst en de Vier Ambachten rond 1180

Het ontstaan van de eerste stedelijke rechten van Hulst

Hulst in de Landsheerlijke Tijd (tot 1645)

Van den Vos Reyaerde

800 jaar Hulst in archeologische vondsten

Onze vroegere klederdracht

Herdenking 1930 (750 jaar stad)

1981

Olielampen

Motieven op merklappen

1982

Verdronken Hontenisse

Molens in Zeeuws Vlanderen Oost

1983

Goed gemutst in Zeeland

Hulst en omstreken in ansichten en prenten

1984

Boeken uit de collectie van onze bibliotheek

Boek en kaart

De invloed van de Vlaamse Abdijen in het land van Hulst

1985

Maten en gewichten

1986

Haventjes in het land van Hulst

1987

Schutterijen in het land van Hulst

1988

60 jaar landbouw en nijverheid in onze streek

1989

Volksvermaak in vroeger dagen (spelen en spelletjes), 06 mei



**De Hattinga's
laten in hun kaarten kijken**

1 augustus t/m 8 november 2015
www.museumhulst.eu

Over de familie Hattinga cartografen en bestuurders uit de 18de eeuw met medewerking van het Mercatormuseum te Sint Niklaas

**EXPOSITIE
FAMILIE METSERS**

MUSEUM HULST
 2 APRIL T/M 24 JULI
 14 - 17 U.
WWW.MUSEUMHULST.NL

LANDSHUIS HULST
 2 APRIL T/M 14 MEI
 10 - 12 U. 13 - 16 U.
 DINSDAG GESLOTEN
WWW.KUNSTRAADHULST.NL

**TENTOONSTELLING
HISTORISCHE STRIPS**

TENTOONSTELLING IN SAMENWERKING MET ABDIJMUSEUM TEN DUNEN 1136, KOKSLIDE

MUSEUM HULST
 -DE VIER AMBACHTEN-
 30 JULI T/M 6 NOVEMBER 2016
 DAGELIJKS OPEN VAN 14.00-17.00

Vervolg lijst van tentoonstellingen 1979 – 2021

1990

Van Dalsum (paasweek)
Gewoon water (over waterwinning)

1991

Broeders en zusters in Hulst – 01 april t/m 21 april
Stad en land van Hulst in Zeelandia Illustrata

1992

Zegswijzen in het land van Hulst - Ne moed als ' ne
schor'aos

1993

Reinaert in onze streken

1994

50 jaar bevrijding 1944– 1994

1995

Werkgroep stadsarcheologie presenteert Frederik
Hendrik en de verovering van Hulst in 1645 1645-1995 80
jarige oorlog

1996

Ziel en zaligheid – Willibrordus basiliek

1997

Stijn Streuvels "Reinaert de Vos"

1998

Kernen van Hulst – St Jansteenl

1999

Gewerkt aan behoud – 70 jaar oudheidkundige kring en
20 jaar museum 03 april

2000

Kernen van Hulst – Clinge/Nieuw Namen

2001

Devotionalia – gewijde voorwerpen

2002

Van penseel tot beitel

2003

Jan Haak en zijn tijd

Tentoonstelling Museum De Vier Ambachten Hulst

UW MUSEUMSTUK?



...IN MUSEUM HULST!
Topstukken uit particuliere verzamelingen

15 juli t/m 5 november + 11 november 2017

Dagelijks open van 14.00 - 17.00 uur Toegang gratis www.museumhulst.nl

Tentoonstelling Museum De Vier Ambachten Hulst



500 JAAR REFORMATIE

katholiek en protestant in Hulst e.o.

1 april t/m 9 juli 2017

Dagelijks open van 14.00 - 17.00 uur Toegang gratis info@museumhulst.nl

Tentoonstelling Museum Hulst



TEARS FROM HEAVEN

Een samenwerkingsproject van de Cantorij der Basiliek, CIVR De Vier Ambachten en Museum Hulst

ROUW EN ROUWRITUELEN

1 april t/m 8 juli 2018

Dagelijks open van 14.00 - 17.00 uur Toegang gratis www.museumhulst.nl



Vechten tegen de Bierkaai

De belegeringen van Hulst verteld met de unieke metalen bodenvondsten

Een expositie in Museum Hulst
juli - november 2018

Vervolg lijst van tentoonstellingen 1979 – 2021

2004

Bezetting en bevrijding – 06 september t/m 07 november

2005

Zeeuwen in Indië – deel 1 28 maart t/m 15 augustus

Zeeuwen in Indië – deel 2 16 augustus t/m 01 november

2006

Watersnoodramp 1906 – 27 april tot 26 juli

Kopzorg – 27 juli tot 05 november

2007

Reynaert – 09 april tot 29 juni

Van wol tot baksteen – 30 juni tot 30 augustus

Rouleau architect – 01 september tot 11 september

2008

Streekbieren

Reynaert – etsen van Theo van de Goor

Vechten langs de grens

2009

Verdwenen textiel

Zeeuwsche babbelaars/ speculoosplanken

Hulst 65 jaar bevrijding

De cisterciënzers in onze streken

I in de kerken van Kloosterzande en Hulst

2010

Heilige boontjes

Poppen in dracht

Cornelius Jansenius

2011

Sluizen en sluisjes in Oost Zeeuws Vlaanderen

Van pit en mit

2012

Graven in de haven

Tin, glans van het verleden

Grisailles, Grijs noch Grauw van abten en graven

2013

Schape langs de Schelde

Smokkelen

Klederdrachten op schilderijen

Museum Hulst

BEZETTING EN BEVRIJDING

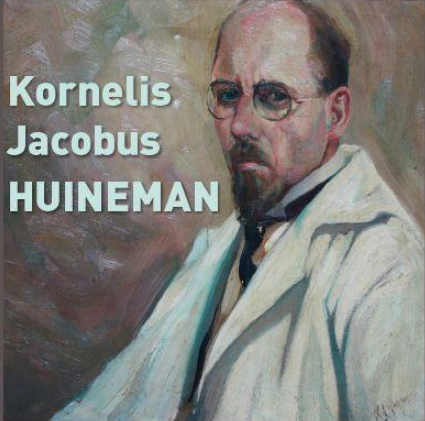


**75 jaar vrijheid
in Hulst en omgeving**

Tentoonstelling 6 juli t/m 11 november 2019

Dagelijks open van 14.00 - 17.00 uur Toegang gratis www.museumhulst.nl
Rondleiding met gids op afspraak

Tentoonstelling Museum Hulst



**Kornelis
Jacobus
HUINEMAN**

**Een sociaal bewogen en bevlogen
kunstschilder
in het voorland van Vlaanderen**

30 maart t/m 30 juni 2019

Dagelijks open van 14.00 - 17.00 uur Toegang gratis www.museumhulst.nl
Rondleiding met gids op afspraak

Tentoonstelling Museum Hulst

**DE LAATSTE
BOERENBRUILOFT**




1973-2019 Een terugblik op 47 jaar

28 maart t/m 28 juni 2020

Dagelijks open van 14.00 - 17.00 uur Toegang gratis www.museumhulst.nl
Rondleiding met gids op afspraak

Tentoonstelling Museum Hulst

SPOORLOOS



**150 JAAR
TREIN EN TRAM**

Vervolg lijst van tentoonstellingen 1979 – 2021

2014

Een schot in de roos
Bovengoed
Een grenzeloze oorlog 1914/1918

2015

Reynaert, de Rekel uit de Regio
De Hattinga's laten in hun kaarten kijken!

2016

Familie Metsers; kunstenaars uit Hulst
Historische strips³¹

2017

Uw Museumstuk?... in Museum Hulst!
500 jaar reformatie; katholiek en protestant in Hulst e.o

2018

Tears from Heaven
Vechten tegen de bierkaai

2019

Bezetting en bevrijding
Kornelis Jacobus Huineman

2020

De Laatste Boerenbruiloft

2021

Spoorloos, 150 jaar trein en tram



Colofon

Museum Hulst 2021

Samenstelling: Bert Zandvoort

Fotografie: Karel Lansu

<https://www.museumhulst.nl/>

